

ตำนานพระธาตุคอกยลู่เทพ

พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ

เจ้าหญิงจามรวังศ์ ท จ.

ปีมะเส็ง พ ศ ๒๔๓๒

294.3135

บ259ต

โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร

แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลจากสำเนาที่จัดเก็บโดย
หอสมุดแห่งชาติรัชมิ่งคลาภิเชก เชียงใหม่

ห้องที่ ๒

แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลจากสำเนาที่จัดเก็บโดย
หอสมุดแห่งชาติรัชมิ่งคลาสิก เชียงใหม่

1881

หอสมุดแห่งชาติรัชมิ่งเกล้าภิเชก
เชียงใหม่

มรดกศิลปกรรมเชียงใหม่

ตำนานพระธาตุคอกอยลู่เทพ

พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ

เจ้าหญิงจามรวิวงศ์ ท จ.

ปมะเส็ง พ ศ ๒๔๓๒

โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร

แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลจากสำเนาที่จัดเก็บโดย
หอสมุดแห่งชาติรัชมิ่งเกล้าภิเชก เชียงใหม่

กรมศิลปากร
กรุงเทพฯ

กรมศิลปากร

กรมศิลปากร

กรมศิลปากร

กรมศิลปากร

เลขที่ ๒๑๔.๓๑๕

๒๑๔.๓๑๕
๒ ๒๕๙ ๓

หอสมุดแห่งชาติ เชียงใหม่

LOC04322

หอสมุดแห่งชาติ เชียงใหม่

คำนำ

ในงานแปลศัพท์เจ้าหญิงจามรวังศ์ ท จ. ภรรยาเจ้าแก้วนวิรัฐ เจ้าผู้
ครองนครเชียงใหม่ ข้าพเจ้าใคร่จะช่วยงานด้วยประการอย่างใดอย่างหนึ่ง
โดยฉันทที่ใดคุณเคยชอบพอกันมานาน ทั้งในส่วนตัวเจ้านคร
เชียงใหม่และส่วนตัวเจ้าหญิงจามรวังศ์ผู้มรณะ และคุณเคยชอบพอกัน
ทั้งส่วนตัวข้าพเจ้าตลอดจนครอบครัวของข้าพเจ้าด้วย เจ้าหญิงจามรวังศ์
ผู้มรณะนี้แม้ ใครใดคุณเคยแล้ว ก็ต้องชอบพอและสรรเสริญอภัยด้วย
ว่าสมควรเป็นเจ้านายผู้ใหญ่ในวงศ์ณะเชียงใหม่ เมื่อถึงอนิจกรรม
มีแต่ผู้อาลัยเลี้ยตายทั้งในมณฑลพายัพและในกรุงเทพฯ ๑ ข้าพเจ้าได้พบกับ
เจ้านครเชียงใหม่ว่าจะพิมพ์หนังสือสำหรับแจกในงานศพเจ้าหญิงจามรวังศ์
เป็นของข้าพเจ้าช่วย ด้วยเห็นว่าของทำบุญอย่างอื่นก็มีเพียงพออยู่แล้ว
ส่วนเรื่องหนังสือซึ่งจะพิมพ์นั้น เดิมกุดเห็นว่าถ้าพิมพ์เรื่องตำนานพระธาตุ
คอกยู่เทพจะเหมาะดี ด้วยหนังสือนี้จะแจกที่เมืองนครเชียงใหม่เป็นพื้น
พระธาตุคอกยู่เทพเป็นที่นับถือของชาวเชียงใหม่ ผู้ที่ได้รับหนังสือแจกไป
คงจะพอใจอ่าน

หนังสือตำนานพระธาตุคอกยู่เทพนี้ได้ฉบับมาแต่เมืองนครเชียงใหม่
นานแล้ว พิเคราะห์เห็นว่าหนังสือซึ่งบันทึกชาวนครเชียงใหม่แต่ง
ขึ้นไว้แต่โบราณ เรื่องที่กล่าวเป็นแก่นสารในพงศาวดารก็มีอยู่บ้าง ข้าพเจ้า
หวังใจว่าท่านทั้งหลายที่ได้รับหนังสือนี้ไปจะพอใจอ่านทุกกัน.

ด. ๑๖ ๑๖ ๑๖ ๑๖

นายกราชบัณฑิตยสภา

วันที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลจากสำเนาที่จัดเก็บโดย

หอสมุดแห่งชาติรัชมิ่งคลาภิเชก เชียงใหม่

สารบาน

- บริเฉทที่ ๑ ว่าด้วยพระพุทธเจ้าได้ตั้งไปคอยอุจฺจนฺนุประทานพระเกศธาตุ
ให้แม่ลูกฝั่งไว้ หน้า ๓
- บริเฉทที่ ๒ ว่าด้วยพระอุทุมพรมหาดวงมีมาจากตั้งกามาอยู่ที่เมืองพัน
ภิกษุชาวสุโขทัยกับชาวศรีสัตนาตย ๒ รูป ไปเล่าเรียน
ในสำนักพระอุทุมพรแต่วกัดบมาเมืองเดิม หน้า ๓
- บริเฉทที่ ๓ ว่าด้วยพระสุนทรบุตรพระบรมธาตุใต้ที่เมืองศรีสัตนาตย หน้า ๕
- บริเฉทที่ ๔ ว่าด้วยท้าวก้อนาเจ้าเมืองเชียงใหม่อาราธนาพระสุน
มาอยู่เมืองเชียงใหม่ หน้า ๘
- บริเฉทที่ ๕ ว่าด้วยท้าวก้อนาบรรจุพระธาตุที่คอยสุเทพ หน้า ๑๑
- บริเฉทที่ ๖ ว่าด้วยท้าวอ้ายแฉะพระมหาญาณมงคลโพธิเจ้า
สร้างพระเจดีย์และวิหารบนคอยสุเทพ หน้า ๑๓
- ตำนานธรรมราชคือเกิดธรรมวิเศษอันมาสู่เชียงใหม่ หน้า ๑๘
- ว่าด้วยเขตต์วัดและผูอุปการะ หน้า ๒๖

NOTES

The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work during the year. It is followed by a detailed account of the various expeditions and the results obtained. The second part of the report is devoted to the study of the flora and fauna of the country, and the third part to the study of the geology and the physical features of the country.

The first expedition was made in the month of January, and was led by Mr. A. B. C. It was a very successful one, and resulted in the discovery of many new species of plants and animals. The second expedition was made in the month of February, and was led by Mr. D. E. F. It was also very successful, and resulted in the discovery of many new species of plants and animals.

The third expedition was made in the month of March, and was led by Mr. G. H. I. It was a very successful one, and resulted in the discovery of many new species of plants and animals. The fourth expedition was made in the month of April, and was led by Mr. J. K. L. It was also very successful, and resulted in the discovery of many new species of plants and animals.

The fifth expedition was made in the month of May, and was led by Mr. M. N. O. It was a very successful one, and resulted in the discovery of many new species of plants and animals. The sixth expedition was made in the month of June, and was led by Mr. P. Q. R. It was also very successful, and resulted in the discovery of many new species of plants and animals.

The seventh expedition was made in the month of July, and was led by Mr. S. T. U. It was a very successful one, and resulted in the discovery of many new species of plants and animals. The eighth expedition was made in the month of August, and was led by Mr. V. W. X. It was also very successful, and resulted in the discovery of many new species of plants and animals.

The ninth expedition was made in the month of September, and was led by Mr. Y. Z. A. It was a very successful one, and resulted in the discovery of many new species of plants and animals. The tenth expedition was made in the month of October, and was led by Mr. B. C. D. It was also very successful, and resulted in the discovery of many new species of plants and animals.

The eleventh expedition was made in the month of November, and was led by Mr. E. F. G. It was a very successful one, and resulted in the discovery of many new species of plants and animals. The twelfth expedition was made in the month of December, and was led by Mr. H. I. J. It was also very successful, and resulted in the discovery of many new species of plants and animals.

ตำนานพระธาตุตอຍสุเทพ

ปุรุชินธาตุโย โขเตติ วนทีคฺวา สิริสา นาคิ ฌมฺมิ สงฺฆมฺญจ
สาธุกิ วัสสุเทวมหาธาตุํ นิทานํ กเถสฺสามหิ ฯ

ข้าไหว้แด่ด้วยดีด้วยสามารถกายวาจาจิตต์ ยังพระพุทธเจ้าตนเป็น
ที่พึ่งแก่สัตว์โลกทั้งมวญฺญุ แตนวโลกุตตรธรรมเจ้า ๘ ประการ ดิบทั้ง
ปริยัตถธรรม แดพระสงฆ์เจ้า ๒ ประการ คืออริยสงฆ์ แดสมมุติสงฆ์
ด้วยหัวแห่งข้าแล้ว จักกล่าวยังนิทานตำนานพระมหาชินธาตุพุดฺเทเวเจ้า
ในกาลบัดนี้แล

พระพุทธเจ้าแห่งเวดาร้างโพธิสมภารนานประมาณ ๒๐ อสงฺไชยปตฺตาย
แค้นมหากัป คือว่าปรารถนาเอาซึ่งดีพพิญญภูภาวด้วยจิตต์ ใจตั้งเดี่ยว บ่ออก
ปากได้ ๗ อสงฺไชย ปรารถนาด้วยปากด้วยใจเท่าพยากรณ์ได้ ๘ อสงฺไชย
แต่อันได้พยากรณ์มาได้ ๔ อสงฺไชยปตฺตายแค้นมหากัป ได้พำเพ็ญบารมีธรรม
๓๐ ประการมีทานบารมีเป็นต้น อุปบารมี ๓๐ ทศมีทานอุปบารมีเป็นต้น
ปรมัตถบารมี ๓๐ ทศมีทานปรมัตถบารมีเป็นต้น แดบริจาค ๕ ประการ
มีชน บริจาค สัตว์ดิถี เข้าของภายนอกตน อันอันกว่าตุก แดเม็ย เป็นทาน
ภริยาบริจาคนหือเม็ยรักเป็นทาน องคบริจาคนหืออสรวิระวญฺญวมีตาเป็นต้นเป็น
ทาน ชีวิตบริจาคนหือชีวิตินทรีย์แห่งตนเป็นทาน แดจริยา ๓ ประการ คือ
โลกัตถจริยา ญาคัตถจริยา พุทธจริยา แดวจึงได้ตรัสดีพพิญญภูภาวเป็น

แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลจากสำเนาที่จัดเก็บโดย
หอสมุดแห่งชาติรัชมิ่งคลาภิเชก เชียงใหม่

พระตนประเสริฐรู้ดำเล็ดกว่าพรหมแดนเทวดามนุษย์ ครอบงำกุ่มภันท์คนรัฟ
 ยักษ์ลัดคว ติวจฉานทงหลาย แพบทโกถเคาไมปาเบงในวณิดาชะเพ็ง
 เทศนาธรรมจักร ในป่าอสิปคนในวันเดือน ๘ เพ็งเดะ ยังมีในกาดคาบหนึ่ง
 พระพุทธรเจ้าจรเดินเทศดำตบด้วยชนบทมาอยู่เหนือจอมดอยอุจฉุบัพพตที่
 นี้ โไฟเอาเข้าบิณฑบาตแห่งย่าและแม่ตกเดัว ๆ

พระพุทธรเจ้าพอกคนมาฉนเข้าเหนือจอมดอยอุจฉุบัพพตที่
 นี้ย่าและแม่ตกได้หื้อเข้าบิณฑบาตเปันทาน ก็มีใจยินดีในพระพุทธรเจ้า
 มากนัก ก็มาตามไหวพระพุทธรเจ้าเหนือจอมดอยที่นี้ ผู้ตูกกับวชในสำนัก
 พระพุทธรเจ้าเรียนเอากรรมฐานแต่สำนักพระพุทธรเจ้า ปฏิบัติตามคำสอน
 พระพุทธรเจ้าพอได้บุญจกัญญาเปนเตบฏกกรเดะ เมื่อภายตุนคิดจักรรักษา
 ดึกขามทพระพุทธรเจ้าปฏิบัติขังยาก จึงปงภิกขุภาวไว้เท่าบวชเปนฤษอยู่
 ปรากฏได้ชื่อว่าสุเทวรส์หินเดดด้วยมีเท เมื่อพระพุทธรเจ้าเดมาสู่ดอย
 อุจฉุบัพพตที่นี้ มีอรหันตาเจ้าทงหลายมาเปนบริวาร ๕๐๐ คน มหาสารี
 ปุคตเถรเจ้าเปนประธานเดะ พระพุทธรเจ้าจึงเอาพระหัตถ์ถกขาขวาตบอดตมงค์
 แห่งคนได้เกลาธาตุดั้น ๑ พระพุทธรเจ้าก็หื้อเกลาธาตุดั้นนั้น หื้อแก่ย่าและ
 แม่ตกมีใจยินดีมากนัก จึงไห้วพระพุทธรเจ้าว่าข้าจักไว้เกลาธาตุดพระพุทธร
 เจ้าเด้นนในฐานะที่ได้ดอินชา พระพุทธรเจ้าจึงกล่าวว่เข้าแม่ตกจงจุเกลา
 ธาตุดพระตถาคตเด้นนไว้ในดอยที่นเทอะ ดอยตุนประเสริฐนิกเดะ เมื่อ
 พระตถาคตปรีนิพพานไฟเดัวนั้น ยังจักมีตูกศิษย์พระตถาคตชื่อว่าสุมน
 ภิกขุพร้อมกบด้วยพระยาคนหนึ่ง จักเอาธาตุดออกอแห่งพระตถาคต
 มาจุไว้ ในดอยที่นบนชะเดะ ยามนั้นพระยาอินทรก็มาตามอุบฏูรากพระ

พุทธเจ้า พระยาอินทรวังษาพระเจ้าราชวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า...
 จึ่งแบ่งอุโมงค์ ในคอกยทั้น แต่ยอดคอกยลงถึงอุโมงค์ ได้ ๓๘ ศอกเปน & ภา
 ออก แล้วพระยาอินทรวังษาเนรมิตรรูปเต่าคำตัว ๑ ยาว ๒ ศอกกว้าง ๓ ศอกแล้ว
 จึ่งจักเนรมิตรโกษแก้วโกษคำโกษเงินขึ้นนอก ได้เกล้าธาตุพระพุทธเจ้า
 เส้นขึ้นตั้งเห็นอหลังเต่าตัวนั้นแล้ว จึ่งเอาแก้วคอกแก้วมหนักแก้วมรกฏ
 แก้ววิฑูรย์ลูกใหญ่หนูนต้นเต่าทั้ง ๕ แล้ว จึ่งเนรมิตรเครื่องตั้งการบูชา
 มากนักตั้งไว้ในอุโมงค์ ทั้นนั้น บูชาธาตุพระพุทธเจ้าในที่นั้น เมื่อย่าแต่
 แม่ลูกก็แต่งเครื่องตั้งการบูชาธาตุพระพุทธเจ้าไว้ในอุโมงค์ ทั้นนั้นมากแล้ว
 พระยาอินทรวังษา จึ่งหื้อเทวบุตร & ตน มีวัดคฤหิตเทวบุตรเป็นประธาน ย่อม
 เป็นอริยชู้คนเต็มบริวาร ๕๐๐ ชู้คน อยู่อยู่บูชากราบรักษาพระเจ้าราชวรวงศ์
 พระพุทธเจ้า ในคอกยอุณูบุพพตมาตราบเท่าถึงกาลบัดนี้แต่

เกล้าธาตุรูปนิตส์สนปฐโม ปริจฺเจโท ปริจฺเจทอนันเปนประณม อัน
 ดำแดงยังเกล้าธาตุรูปนาในพาดูเทวบุพพตคฤหิตแล้วเท่านั้นก่อนแต่ ๗

ทั้นจิกกล่าวอุปบคคอินพระมหาธาตุเจ้าจักสถิตยตั้งอยู่ในพาดูเทว
 ๔ บพพตทั้นแต่นั้นมาจนถึงนแต่ เมื่อพระพุทธเจ้าเรานิพพานแล้วได้ ๑๘๗๕
 ๖๘๓ ปีตั้งวงเมตศกได้ ๖๘๓ ตัว ยังมีมหาเถรเจ้าตน ชื่อ มติมาได้
 เอาถาดนาแต่ตั้งกามาตั้งเมืองพินเปนดุกเมืองเมง ถาดนาพระพุทธเจ้า
 มารุ่งเรืองในเมืองพินทั้นนั้นมากนัก ท้าวพระยาเด่นาอามาตย์ชาวเมือง
 ทงหลายกษินนิตด้วยสถิตคุณมหาเถรเจ้าตนชื่อมติมา มากนัก จึ่งพร้อม
 กันอุสธ่าภิเศกมหาเถรเจ้าหื้อเป็นส่ววามชนชื่อวาอุทุมพรบุปผมหาส่ววามี่แต่

แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลจากสำเนาที่จัดเก็บโดย
 หอสมุดแห่งชาติรัชมิ่งคลาภิเชก เชียงใหม่

สวามีแต่ ชาวदारดีตาทิคุณแดพหุดีจคุณแห่งอุทุมพรบุปผมหา
 สวามี ก็ทราบไฟทิวทิศานุทิศบ้านน้อยเมืองใหญ่ชู่แห่งนั้นแต่ ในกาล
 นั้นยังมีเจ้าภิกขุ ๒ คน เป็นลูกเจ้าเมืองสุโขไทย คน ๑ ชื่ออินมทส์
 คน ๑ ชื่อสุมนะ ไฟลุดเรียนในเมืองอายุทริยาบอรวรแล้ว ก็มาอยู่
 ในสำนักมหาสังฆราชาบัพทในเมืองสุโขไทยที่นั้นนั้นแต่ เจ้าภิกขุ ๒ คน
 นั้น ได้ยินข่าวदारดีตาทิคุณแห่งอุทุมพรบุปผมหาสวามีเจ้าอันอยู่ในเมือง
 สุโขไทย อันมาแต่สำนักพ่อค้าทั้งหลาย จึงจะเติร์ไฟลุดเมืองพันก็ประจุ
 ภิกขุสาวกจักขอบวชเป็นภิกขุใหม่ในสำนักอุทุมพรบุปผมหาสวามีเจ้า อยู่
 พำเพ็งปริยัติปฏิบัติสำสดนาในสำนักมหาสวามีเจ้าพอ ๕ วัดสำแต่ ก็ตั้ง
 อำตาไหว้พระมหาสวามีเจ้ามาสู่เมืองสุโขไทยแห่งตน พอ ๓๐ วัดสำ
 จึงเอาอุปถัมภ์ทาเปกขา ๘ คน เมื่อบวชในสำนักอุทุมพรบุปผมหาสวามีเจ้า
 ก็หอนิสสัยทายังกรรมลัมมุตีแต่เถรเจ้าทั้ง ๒ แล้ว กล่าววาทุกรอาดูได้
 เจ้าทั้งหลายสำสดนาพระพุทธเจ้าตั้งอยู่ในเมืองเมงทิน บ่นานจักไฟตั้งอยู่แต่
 รุ่งเรืองในเมืองไทยพันคราบ ๕๐๐๐ วัดสำชะแต่ เจ้าทั้งหลายจุรับ
 เอาสำสดนาเมืองสุโขเมืองไทยเทอะว่าอันแล้ว ก็ตั้งเถรเจ้าทั้ง ๒ เป็นประธาน
 มาสู่เมืองไทยแต่ ส่วนอุทุมพรบุปผมหาสวามีเจ้าได้ใจว่าจักส่งพาย
 บาตรมหาอินมทส์พอได้ส่งพายบาตร มหาสุมนเจ้ามาส่งด้วยได้ใจว่า
 ตั้งสำสดนาแก่เถรเจ้าทั้ง ๒ เอามาตั้งเมืองไทยวันนั้นแต่ มหาอินมทส์
 เจ้ามาอยู่เมืองสังขนาไทย มหาสุมนมาอยู่เมืองสุโขไทย เถรเจ้า
 ทั้ง ๒ พร้อมเพียงกันกระทำวินัยกรรมเป็นต้นว่าอุปถัมภ์บพแต่สำสดมมุตีใน
 เมืองทั้ง ๒ บ่ขาดสำวันนั้นแต่

ปาฏิหาริย์ มหาสมุทรเจ้าจึงเห็นกอดอกเขมอันเป็นดังรูปมานั่ง ก็เห็น
 ชาติพระพุทธเจ้ากระทำปาฏิหาริย์เป็นดังรูปลูกพุนั้นออกมามากนัก มหา
 สมุทรก็รีบหือเอาช่อธงไฟหมายที่นั้นไว้ ชาติพระพุทธเจ้าก็เข้ากระทำปาฏิ
 หาริย์มากนัก ตราบต่อเท่าคั้นรุ่งเห็นแด ... วันนั้นนั้นพระมหาสมุทรเจ้า
 ก็หือคนทั้งหลายฝูงอันจักหือแล้วหือตกลงมนนั้นลงมาทานเอาคี่ด ๕ คี่ด ๘
 ชูคนแล้ว ก็ชูดในทันใจบก่อนคืนและอิฐแล้วจวบกับขึ้นหิน ชูดลง
 แถม ๔๔ ค่อจวบโกษ มหาสมุทรก็หือเอาออกมาไซดู จึงได้ โกษ
 ทองแล้วได้ โกษเงินแล้วได้ โกษคำแล้วได้ โกษแก้วปवादเท่าหน่วยหมากก
 คนทั้งหลายก็ตั้งภาว่าอันจักว่าชาติพระพุทธเจ้ารู้ว่าบไซ้แท้ขึ้นชา รู้ว่า
 ไซ้ชาติพระพุทธเจ้าเทอะว่าอันเหตุว่าหาที่ไซ้ได้ เมื่อนั้นมหาสมุทร
 เจ้าจึงว่าอันนี้บไซ้ชาติพระพุทธเจ้าเป็นแก้วตาย มาเราจักกระทำ
 ดักการบูชาพระพุทธเจ้าเทอะว่าอันแล้ว มหาสมุทรก็หือดักการบูชา ด้วย
 เครื่องคั้นชของหอมเข้าคอกคอกไม้แล้ว จึงอธิษฐานจึงเห็นที่ไซ้มหาสมุทร
 เจ้าไซ้ โกษแก้วปवादอันมีประมาณเท่าหมากกอนั้น จึงเห็นชาติองค์
 ๑ เท่าถ้วถิมอันรุ่งเรืองงามมีวันณตั้งคำ แล้วมหาสมุทรเจ้าก็ตั้ง
 ชาติพระพุทธเจ้าด้วยผู้คนโรทกแถบชาดักการมากกัก เมื่อดังอันชาติ
 พระพุทธเจ้าก็ กระทำปาฏิหาริย์ปรากฏเป็น ๒ องค์ ๓ องค์ ตราบถึง
 ๘ องค์พู่อยู่เหนือน้ำแล้วผิดไปมาเหนือผิวน้ำ เป็นอัศจรรย์มากนัก
 มหาสมุทรเจ้ายนดับคตราบซาบไปทั่วคนทั้งมวญ เป็นต้นได้เห็นพระพุทธ
 เจ้าเมื่อยังชรมานนั้น ที่นั้นมหาสมุทรเจ้าจึงจับออกข่าวสารว่าได้ชาติพระ
 พุทธเจ้าองค์ ๑ ประเสริฐสุด่าเดีคังามยิ่งนักแก่พระยาลัษชนาโดย พระ

ยาได ยนกเวงชาชินชมนินดี จึงหอกนทงหลายแปงดุวณเณปราสาทหลัง ๑
 แดวกหอรานาชาตฺพระพุทฺเจ้าแดมหาดุมนเจ้ามา ยามเมื่อคนใช้ไฟ
 ฮอดนนั้น มหาดุมนเจ้ายังผงบุชาล็กการชาตฺพระพุทฺเจ้าบ่แดว ชาตฺพระ
 พุทฺเจ้าก็เวงชากระทำปาฏิหาริย์มากนทงหลายเห็นวันนั้นเด พระ
 ยาตฺชชนาโดยได้ ไหว่นบเคารพยำล็กการบุชา เหตุได้เห็นชาตฺพระพุทฺเจ้า
 อันเนอัจกริยามากนทง จึงใช้คนไฟบอกแก่พระยาตฺโขไทยคนชื่อศิริ
 ธรรมราช พระยาถึยนี้คึนิงใจว่าคิตฺติชาตฺพระพุทฺเจ้าแดกรกระทำปาฏิ
 หาริ์ หอบรากฏแก่กุแด เปนดังวานแทกก็จักดำแดงเจดีย์คำหลัง ๑
 ในเมืองกุ ทินแดวรูปนาชาตฺพระพุทฺเจ้าองค นไว้ ไหว่นบเคารพยำอุมุ
 ฐากเทียงนทงแด พระยาธรรมราชตฺโขไทยรำเพิงดังนั้นเดว ก็รานาชาตฺ
 พระพุทฺเจ้าแดมหาดุมนเจ้ามาตฺเมืองตฺโขไทยแดวกับุชาล็กการมากนทง
 แดวกัลรงชาตฺพระพุทฺเจ้า ๆ ก็บ่กระทำปาฏิหาริย์แก่พระยาตฺกอื่น เหตุ
 ว่าเมืองตฺโขไทยบ่เป็นที่ฐับนาชาตฺพระพุทฺเจ้าองค้ประเดริฐแด ที่นั้น
 พระยาธรรมราชบ่เห็นชาตฺพระพุทฺเจ้ากระทำปาฏิหาริย์เปนดังคนใช้วานั้น
 พระยาตฺดบบั้งเกิดได้ในชาตฺพระพุทฺเจ้า จึงไหวมหาดุมนเจ้าว่า ชาตฺ
 พระพุทฺเจ้าองค นจุงไว้แก่เจ้ากคอยอุมุฐากเทียงนทงเทอะว่าอื่น แดวกัไว้
 ชาตฺพระพุทฺเจ้าแกมหาดุมนเจ้าหอบไดอุมุฐากเห็นเด มหาดุมนเจ้าอุมุ
 ฐากรักษาไว้ ไหว่นบเคารพยำล็กการบุชาชาตฺพระพุทฺเจ้าด้วยอันเคารพมาก
 นทง มหาดุมนเจ้าก็อยู่กระทำปฏิบัติปริยคิตฺตาดานาในเมืองตฺโขไทย แดเมือง
 ตฺชชนาโดยทงล่องเดียงกาถอนันนนั้นเด

แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลจากสำเนาที่จัดเก็บโดย
 หอสมุดแห่งชาติรัชมิ่งคลาภิเชก เชียงใหม่

อดีต มตฺถลฺลํ ปฏฺฐิตานิทฺเตโส ตตฺติโย ปรีจฺเจโท บริจฺเจท
อันสำแดงการอันสุนเจ้าไฉนยังมตฺถลฺลํคตฺตํระชาตฺตํพระพุทฺธเจ้า เปนบริจฺเจท
ถวน ๓ ก็แล้วด้วยประการดังนี้แล ฯ

ยังมีพระยาคน ๓ ชื่อว่าท้าวภิกษา ได้เสวยราชสมบัติในชุมพูนท
บุรีศรีมหานครเมืองพิน เชียงใหม่ ได้ยินข่าวข่าวสารดังปฏิบัตินนทาทิ
คุณแห่งอุทุมพรบุปผมหาสวามีเจ้าอยู่เมืองพิน จึงใช้ราชทูตไปราราณา
มหาสวามีเจ้ามหาสวามีเจ้ามา เจ้าไซห่อเถรเจ้าทงหลายอันเป็นลูก
ศิษย์มา ๓๐ คน มีอานนทเถรเจ้าเป็นแก้วมา ท้าวภิกษากหรือเถรเจ้า
ทงหลายอันอยู่วัด โลกด้วยหัวเวียงแต่ ท้าวภิกษาจึงอาราธนาเถรเจ้า
ทงหลายกระทำวินัยกรรมเป็นต้นว่าอุปสัมปทกรรม เถรเจ้าทงหลาย
กล่าวว่า คุกระมหาราช อุทุมพรบุปผมหาสวามีเจ้า เท้าไซห่อ
ชาทงหลายมาจำเวญบุญแก้มหาราชตั้งเดียง บหรือตทงหลายมากกระทำ
วินัยกรรมดีห์แต่ ด้วยมีแทียงมีมหาเถรเจ้าคน ๓ ชื่อว่าสุ่มนะก็หาก
เป็นลูกศิษย์อุทุมพรบุปผมหาสวามีเจ้าแห่งคุชาทงหลายแต่ มหาสวามีเจ้า
สพายบาตรมาส่งให้น่าสำนามาคังในเมืองไทยบัดนี้ มหาเถรเจ้าคนนั้น
ก็กระทำปริยัติปฏิบัติในเมืองสุโขไทยโพ้นแต่ ฌิมหาราชไทรารนามหา
สุ่มนเจ้าคนนั้นมาคังอัน คุทงหลายจึงจะกระทำวินัยกรรมพร้อมกัด้วย
มหาสุ่มนเจ้าคนนั้นชะแต่ ทนนท้าวภิกษาจึงใช้หมื่นเงินกองกับเจ้าชาว
๓ คนไพรารนามมหาสุ่มนเจ้ายังเมืองสุโขไทยหันแต่ มหาสุ่มนเจ้าจึงไว้
ลูกศิษย์คน ๑ ชื่ออานนทเถรหรืออยู่แทนป่าแก้ว แลวก็เอาสามเถร
อันเป็นหลานแห่งคนชื่อกุมารกัถ์สประ อายุค่อมพอชาวบันนมาจิม

หอสมุดแห่งชาติรัชมังกลาภิเชก

เชียงใหม่

แต่ ท้าวก้อนารุชาวมหาสุมนเจ้ามามีใจยินดีมากนัก ส่วนคนท้าว
 ก้อนากัยกเอาไพร่พลไพร่บ่เอามหาสุมนเจ้าเรื่องกับแดนเข้าเชียงใหม่โดยชื่อว่าแดน
 เข้าหือ แดวก่นามหาเถรเจ้าอนอายุค่อมพอ ๖๐ ปี นำมาอยู่วัด
 พระย่นวันออกเวียงตะพนในปีกตเถ่า คักได้ ๗๓๑ คิววันนินแด ท้าว
 ก้อนา ราชนา มหาสุมนเจ้า หือ กระทำ วินัยกรรม เปนคั้น ว่า อุป สัมปทา แด
 สี่มาด่มมุต มหาสุมนเจ้าจึงบวชกุมารกัลลปะโนนที่สี่มาแม่ริมถัดวัด
 จันท์สำโน กับด้วยมหาเถรเจ้าทงหลาย ๑๐ คน อันอุทุมพรบุปผ
 มหาสุมนเจ้าหือมานนแด ท้าวก้อนายินดีได้ในสุปฏิบันนคาทิกุณแห่ง
 พระมหาสุมนะเจ้า จึงอุดสำกัเศกหือเปนมหาสุมนเจ้าชน ชื่อว่าสุมนบุปผ
 รตนมหาสุมนวันนินแด ยังมีในวันหนึ่งมหาสุมนสุมนเจ้า เอาธาตุ
 พระพุทธเจ้าองค์ประเดวีฐนออกมาสำแดงหือท้าวก้อนาคได้ ไหว่ กับออก
 ปวดทงมวญแรกแต่อนเทวดามาบอกแก่คั้นหือท้าวก้อนารุชอนัน ท้าว
 ก้อนายินดีมากนักจึงหือส่งด้วยคั้นโชทกต่าง ๆ ในลัฏฐาคำ เมื่อนั้นธาตุ
 พระพุทธเจ้ากักระทำปาฏิหาริย์ ๒ องค์ ๓ องค์ เถิงหนึ่งก็มีวณณคัง
 นาคก็ฟอยเห็นอนน้ำปทักษิณไฟเห็นอผิวมา ในวันนั้นฝนกตกเปนชณิก
 วัดลัดมากนัก ท้าวก้อนาทงเด้นาอามาตยราชบริษททงมวญหันอัจฉริย
 ปาฏิหาริย์อนนนิมใจชมชื่นยินดี ก็หือดำธการเปนไปมากนักวันนินแด
 มหาสุมนเจ้าอยู่วัดพระย่นตะพน ๒ วัดลัดเดว เถิงปีกตเถ่าคักได้ ๗๓๒ คิว
 จะไกลเดยงปี ท้าวก้อนาปงราชอาชญาแก่ท้าวพระยาเด้นาอามาตยทงหลาย
 หือเบีกถวนอุยยานเปนป่าไม้กะยอมเปนวัด เบีกชื่อว่าบุปผารามถวนดอกไม้
 หลวงด้วยอระมวร จึงหือไปราชนามมหาสุมนเจ้ามาเปนอารามาชิบตี ใน

แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลจากสำเนาที่จัดเก็บโดย
 หอสมุดแห่งชาติรัชมังกลาภิเชก เชียงใหม่

บัดนี้ ได้ คักได้ ๗๓๓ ตัวนั้นนั้นแต่ ถัดนั้นท้าวท้าวโกนาแถมมหาสุมนเจ้า
 พร้อมกันก่อนมหาเจดีย์ในวัดสวนดอกไม้หวดง สระเพาะเพื่อจะรูปนา
 ชาติพระพุทธรองค์ วิเศษกัในปีดวงโกนั้น เถิงวันอันจักรูปนานั้นท้าว
 กอนาแถมมหาสุมนเจ้าจึงราราชาตฺพระพุทธรเจ้ามาได้สระ โถนคำ แดวก
 ดรงด้วยสุคัน โธทกภิเศกอกเนกหลายประการต่าง ๆ แดบชาติด้วยสักการวิเศษ
 มากนัก ชาติพระพุทธรเจ้าก็กระทำปาฏิหาริย์ หือปรากฏแก่ท้าวโกนาแ
 มหาสุมนแถมคนทงหลายเปน ๒ องค์ ๓ องค์ เปนหลายองค์พ้อย
 เห็นอนาเต็มสระ โถนคำ ผ่องม้วนณตั้งคำแด ผ่องม้วนณตั้ง
 นาค ผ่องม้วนณตั้งมุกด์ ผ่องม้วนณเปนตั้งแก้ว ประทักษิน
 เห็นอนายามนิน อากาศกกลางท้าวทงมวญเปนอันมีตมนอนชการมากนัก
 ท้าวโกนาแถมเสนาอามาตย์ประชาราชฎร์ ธรรม พรหมณาจารย์ทงหลายหัน
 เปนอัจฉริยมากนัก ก็มีใจภริมย์ซ่มซันยินดีบิศปา โมชมากนัก เขาก
 ประนมมือชนตั้งระหม่อมอันนบเคารพสาธุการเปนไพ่มากนักแต่ เมื่อมหา
 สุมนเจ้านำเอาชาติพระพุทธรเจ้าออกจากน้ำอันมีในสระ โถนคำ จึงหันชาติ
 พระพุทธรเจ้า ๒ องค์ ๆ ๓ ยังแวนน้อยกว่าปกติ องค์ ๓ ยังแวนเปนปกติ
 ม้วนณตั้งฐานอันงามเสมอดังกัน ตามนัยหนึ่งว่าท้าวโกนาแถมมหาสุมน
 เจ้าพร้อมกันอธิษฐานขอหือชาติพระพุทธรเจ้าเปน ๒ องค์ ชาติพระพุทธรเจ้า
 จึงสถานด้วยอานุภาวดีจ้ออธิษฐานแห่งท้าวโกนา แดมมหาสุมนเจ้าจึง
 อาราธนาชาติพระพุทธรเจ้าองค์ปกติทงแก้วปาดตงนั้น แดวได้โกษคำ
 โกษเงินโกษทองโกษดิน ปุกด้วยตำดับ ด้วยนิยมนตั้งนมเอไตนั้นแเดว
 กับันไว้ ในมหาเจดีย์ในวัดสวนดอกไม้หวดง ไว้เป็นที่สักการบูชาแก่คน
 แดเทวดาทงหลายมากราบเถิงกาดบดินแเด

ปุบุพาราชมหาธาตุขปนนิทุเทโส จตุตทาโร ปริจเฉโท
 บริจเฉท อนัถวัน ๕ อัน ตำแดง ยังการ อัน รูปนา ตำรริกษาคุ พระพุทธเจ้า
 ประเสริฐ ในวัดสวนดอกไม้หลวงก็แล้วเท่านั้นก่อนแต่ ๗

ปีดวงโกศกได้ ๗๓๓ ค่ำ ท้าวท่อนา แดมหาดุมนเจ้าจักใคร่จุ
 พระชินตำรริกษาคุอันถวัน ๒ ไร่ ในเสฏฐฐานคังอัน จึงพร้อมกันว่าเมื่อ
 เสฏฐฐาน ผิจักควรรูปนาตำรริกษาคุพระพุทธเจ้าองค์ วิเศษแต่ไฟปรากฏ
 แก่เราทั้งหลายนั้น เราทั้งหลายจักอธิษฐานเลี้ยงช้างมงคลไฟใด
 นกแก่เทวดาซะแล้วอัน แล้วท้าวท่อนาก้อหื้อช้างมงคลตัวประเสริฐ
 ด้วยเครื่องคำทั้งมวญควรแก่ราชวาหนะชู่เหยงแล้ว ก็หื้อได้สัปคับพวง
 คำแล้ว จึงราชนาพรชินตำรริกษาคุพระพุทธเจ้าองค์ วิเศษอัน หื้อ
 สถิตย์อยู่ใน โภษแก้วอันประจิตรด้วยค่างามนักษนทรงพวงคำทนน แล้ว
 ก็หื้อกนด้วยเสกต์ศรพิศดาวจามรกายบนแล้ว ก็หื้อศุริยคนตรีม้หลาย
 ประการต่าง ๆ แล้วก็ผายเข้าคอกคอกไม้อันมีวณณคันชอเนกมาก
 นกวันนั้น แล้วท้าวท่อนา แดมหาดุมนเจ้าจึงอธิษฐานวานเทวดาว่า
 นั้น ดูกรเทวดาเจ้าทั้งหลายจุเปนมเหตักขลัมมาทิฏฐิภูมิตีใดแต่ เปน
 อุตมฐานเป็นที่ตั้งรูปนาพระวรชินตำรริกษาคุอันวิเศษนี้ไว้ เป็นที่
 ไหว้บเคารพบูชาสักการเลี้ยงจิรกาลนานตราบ ๕๐๐๐ พระวัดตำคังอัน
 เทวดาทั้งหลายจุนำเอาช้างมงคลตัวนี้ไว้ในทนนเทอะว่าอันแล้ว ก็บ้อย
 ช้างมงคลตัวนั้นไฟแต่ ส่วนท้าวท่อนา แดมหาดุมนเจ้าก็หื้อศุริยคนตรี
 แล้ว แดะมาตามหลังช้างด้วยศบบริวารลัมบต้อนมากนกวันนั้นแต่ ช้าง

แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลจากสำเนาที่จัดเก็บโดย

หอสมุดแห่งชาติรัชมิ่งคลาสิกเชก เชียงใหม่

มงคลควนนักแค้นร้องสระเทือน ๓ ทีแล้ว ก็ออกมาด้วยประศุกหัวเวียง
 แล้วยืนหน้าคณเฑาะออกคอยพาดูเทพแด เมื่อข้างมงคลควนนั้นมาฮอดคั้น
 คอยยังอยู่จ่อมคอยถ้าวที่ ๑ อินหนึ่งข้างก็มาหนุนด้วยหัน ท้าวกอนา
 แดมหาดุ้มนเจ้าก็ราชราชาคู้เจ้าข้างกชนไฟแถมเด้าแด ภายตุนแปลว่า
 คอยหมากชุนนควาบเถิงกาดบดินแด ข้างมงคลควนนั้นชุนไฟเถิงยอดคอย
 ที่ ๑ นั้น ท้าวกอนาแดมหาดุ้มนเจ้าหันสำนามที่นรธาบเพียงงาม มักใคร
 รุ้ปราชาคู้พระพุทธเจ้าในทนน จึงจากนั้นว่าสำนามที่นรธาบเพียงงามขอ
 ขอพระพุทธเจ้าตงทนนเทอะควระชะเด้ออัน แลวจึงขอเชิญราชาคู้พระพุทธเจ้า
 ข้างมงคลคู้บยงทนนยงชุนไฟเด้าทนน คนทงหัดายเรียกว่าสำนามยอด
 คอยงาม ภายตุนแปลว่าสำมายอดมาควาบเท่าเถิงกาดบดินแด ข้าง
 มงคลควนนั้นไ้ราวคอยชุนไฟด้วยดำดับ ชุนไฟยุดคอยพุดเทอวัพพคที่
 นแล้ว ก็แค้นสระเทือน ๓ ทีแล้วบทุกษณเวียนนวดผัดไฟมา ๓ รอบแล้ว
 จิงคูกหัวเข้าทง ๔ อยู่เหน้อยอดคอยที่นนวนนนแด ในขณะนั้นท้าวกอน
 นามิเจียนคักหอดคู้ริยคนคู้รบช่าเด้อคนทงหัดายกระทำดำชุกการเปนโกตา
 หัดมนนมากนิก แลวท้าวกอนาแดมหาดุ้มนเจ้าจิงราชราชาคู้พระพุทธเจ้า
 ดงจากหัดังข้าง แดะมาคว่าอันราชาคู้พระพุทธเจ้าดงจากหัดังข้างมงคลควนนั้น
 ข้างมงคลควนนั้นก็จุกในยอดคอยที่นนวนนนแด ท้าวกอนาแดมหาดุ้มนเจ้า
 ก็หอดชุดดงดัก ๓ คอกแล้วเอาแท่งหินใหญ่ ๗ ก้อน มากกระทำหือเปนหัด
 หินอันใหญ่ดงใส่ในชุมที่นั้น แลวจิงราชราชาคู้พระพุทธเจ้าเอาโกษราชา
 คู้ในหัดหินอันนั้นแล้ว หอดมคด้วยหินมากนิกแล้วควาบอันเต็มแล้วแบ่ง
 ทนนภายบนหือรธาบเพียงเรียงงาม แลวจิงหือกอกเจดีย์หัดัง ๑ สูง ๕ วา

ภายหลังที่รัฐปนาชาติพระพุทธรเจ้าไฉนนั้นเป็นที่ล็กการบูชาแก่คนแแต่เทวดาทัง
หลาย ในปีดวงไถ่ คักรราชได้ ๗๓๓ ตัววันนั้น ตามตำนานกัว่าชาติพระ
พุทธรเจ้า ๓ องค์ ดวงถวณ ๒ นทาวกัอนาเอาไว้อุปัฐฐากก่อน ถึงปี
กบไฉ่คักรราชได้ ๗๔๖ ตัวเดือนวิสาขะเพ็งเมง วันศุกร์ ฤกษ์กรกฎ ๑๖ ตัว
ชื่อวิสาขะในประจิกราชัจังจุแแต่

อติ วาสุเทวปพุพตมหาชาติอุปนาทเทโส ปณจโม ปริจเฉโท
บริจเฉทอนัถวณ ๕ อันดำแดงยังชาติอุปนาในพาสุเทวปพตแแต่ ด้วย
ประการดงนแแต่ ๗

แต่พระมังรายสร้างเวียงเชียงใหม่ในปีวรายสัน คักรราชได้ ๓๕๘

ตัวนั้นมาทราบถึง ท้าวกัอนา แแต่มหาตุมนเจ้า รูปนา ชาติพระพุทธรเจ้า ใน
พาสุเทวปพต ในปีดวงไถ่คักรได้ ๗๘๘ ตัวนได้ ๗๕ ปี มี ๕ เช่น

พระยาชื่อว่า พระยามังรายแแต่ยเมืองเชียงใหม่ได้ ๒๘ ปี จติ ๑ ถัดนั้น

หลานชื่อว่าท้าวแแต่ยเมือง ๒๘ ปี จติ ๒ ถัดจากนั้นลูกชื่อว่าท้าว

คำพแแต่ยเมือง ๘ ปี จติ ๓ ถัดนั้นลูกชื่อว่าท้าวผายกินเมือง ๒๒ ปี จติ ๔

ถัดนั้นลูกชื่อว่าท้าวกัอนาแแต่ยราช สัมบัติเป็นพระยาในปีเมิงเมัดคักรได้ ๗๒๑

ตัวถึงปีดวงไถ่คักรได้ ๗๓๓ ตัว รูปนาชาติพระพุทธรเจ้าในพาสุเทว

ปพตทันน ถึงปีเมิงเมัดคักรได้ ๗๔๘ ตัว จติ ๕ ถัดนั้นลูกชื่อว่า

แแต่ยเมืองมาแแต่ยราช สัมบัติแทน ๑๕ ปี จติ ๖ ถัดนั้นลูกท้าวดำมพญา

แทน ๒๒ ปี จติ ๗ ถัดนั้นลูกชื่อว่าคักรราชแทน ๔๖ ปี จติ ๘ ถัดนั้น

หลานชื่อว่าท้าวยอดเชียงรายแทน ๘ ปี จติ ๘ ถัดนั้นลูกชื่อว่าท้าวแแต่ยราช

สัมบัติแทน ๓ ปี จติ ๑๐ ท้าวพระยาทังมวณอนัแแต่ยราช สัมบัติ คือ

แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลจากสำเนาที่จัดเก็บโดย
หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก เชียงใหม่

ราชสมบัติในนพบุรีศรีมหานครเมืองพิงเชียงใหม่ แรกแต่ทำวก่อนมา

ตราบเลิงท้าวแก้ว ก็ยอมเป็นพระราชศรีราชาได้ในพระมหาธาตุเจ้าสุเทพ

และให้วันบเคารพยำลักการบชาตามราชปะเวณี่มาชู้คนบ่ชาด้ายแด ถิต

นนลท้าวแก้วช้อท้าวอ้ายเส่วยราชสมบัติเป็นพระยาในปีดับเด้า ศกได้

๘๘๗ ตัว ก็ประกอบด้วยพระราชศรีราชาได้ยินดีในพระมหาธาตุเจ้า

มากนัก จึงราชนามหาญาณมงคลโพธิเจ้าอยู่วัดอโศการามมาคำชูราช

ศรีราชา ภายในห้องสร้างมหาเจดีย์หลังบดิน ในปีเบิกเสร์จศก ๘๐๐

ตัว เดือนแปดออก ๓๓ ค่ำวัน ๕ ไทยรวายเสร์จยามกองงายแล้ว ๑

ตูกนาที่ปายบาทนา ถูกษกรกฏถ้วน ๑๒ ช้ออตุครวมัคคุดนเด มหา

เจดีย์เจ้าธรณี่แทนหดวงกว้าง ๑๒ ศอกสูง ๔๔ ศอก ธรณี่เป็น ๔ แจ่ง

รูปไหดอกบัวคำตั้ง ๔ แจ่ง แทนหดวงบัวรเพ็ก ๔ เต็ด ครอบบอบ

ชวาหงายคองคอง ๕ ชั้น เต่น่าแทนหดวงถึงปากแทนแก้วปรัดโกษ

๑๒ เตยมี ๕ ชั้น กลางชวาแทนแก้วมุดกชั้นเดียว แต่คอดอกถึง

ยอดประกฏกวมศรีในมี ๑๑ ตูก ทำวอ้ายจึงปงราชทานกาญจนคำอัน

แดงแดงสุดให้สุ่วณณการฤจนาแบ่งเป็นดอกบัวคำ ประจิตด้วย

แก้วแฉวกหอนได้เป็นยอดพระมหาธาตุเจดีย์เจ้า ไตวันถูกษกรกฏติดถัก

งามตามบริสุทธยง จึงมีนานาพพิเชิงช่าปรากฏแก่พรหมเทวดามนุษย์

ลัทธิพระมหาธาตุเจ้าพสุเทวมตราบเลิงกาลบดิน ถิตนนลท้าวอ้ายช้อ

ว่าท้าวชายได้เส่วยราชสมบัติแทนในปีเบิกเสร์จ ศกได้ ๓๘๘ ตัว

ก็มราชศรีราชาได้ในพระมหาธาตุเจ้ามากนัก จึงปงราชทานพันปายเจ็ด

ร้อยคำหือเป็นคำจ้งโกได้มหาธาตุเจ้าแต่เฮืองด้ามพันปี เป็นคำไม้สร้าง
 พระมหาวิหารแต่ ปีกา เม้าคักได้ ๕๐๕ ตัว มหาญาณมงคลโพธิเจ้า
 คำชูราชศรัทธาภายใน สร้างพระวิหารหน้าหลังระเบียงเวดมหาธาตุเจ้า
 ๕๐๕ ตัว ๕ ด้านฝาแต่ ด้วยวิคักกรรมทงมวญ ปี่เม็งเม็ดคักได้ ๕๐๕ ตัว
 มหาญาณมงคล โพธิเจ้าเป็นประธานภายในสร้างชั้นใดหดวงก่อรูปนาค
 เนมิตรหลังซ้ายขวาวันนั้นแต่

เจตียรปนานิทุเทโส ฉฏฐโร ปริจเฉโท บริจเฉทอนักวัน ๖
 อันลำแดงย้งเจตียรูปนากี้แล้วแทนแต่ ๗

มหาธาตุุรณี่แต่ด้าน ๖ วา ๕ ด้านเป็น ๒๕ วา ลำแดงเหล็ก
 แต่ด้าน ๗ วาอก ๕ ด้านเป็น ๓๐ วา ลำแดงด้านวันออก ๑๒๐ เด่ม ด้านใต้มี
 ๑๓๐ เด่ม ด้านวันตกมี ๑๓๓ เด่ม ด้านเหนือมี ๑๒๐ เด่ม ทงมวญมี ๕๐๓ เด่ม
 มีปราสาทท้ง ๕ แจ้ง ราวเทียนแต่ด้าน ๘ วา ๓ คอกท้ง ๕ ด้านมี ๓๘ วา
 ประทีปทงด้านวันออก ๒๘ วันตก ๒๗ ใต้ ๒๗ แจ้งท้ง ๕ กี้ ๕ ดวง
 ทงมวญมีประทีปทง ๑๑๕ ดวง คือกำท้ง ๕ แจ้ง ๕ เด่ม พระวิหาร
 หน้าหลัง ๗ แป ๒ ซายชดหน้าหลังแต่ชดแต่ห้องทงมวญเป็น ๕ ห้อง
 ๒ หลัง ๑ ห้อง เรียบวันออกท้ง ๒ ฝ่าย ๗ ห้อง ใต้ ๑๒ ห้อง วันตก
 ท้ง ๒ ฝ่าย ๗ ห้อง ทง ๕ ด้านมี ๓๗ ห้อง ทงพระวิหารเป็น ๕๗ ห้อง
 บริเวณกำในฝาแต่ฝาก้าเหนือถึงฝาก้าใต้ ๑๘ วาอก แต่ฝาก้าวันออกถึง
 ฝาก้าวันตก ๒๒ วา นับแต่ไฟด้วยคั่นฝาก้าในฝาท้ง ๕ ด้านมี ๓๒ วา แต่
 ประตুবบริเวณถึงเทวดา ๒ คนแต่ ๘ วา นาคยาว ๖๐ วา ชั้นใต้มี ๑๗๓ ชั้น
 กำเวียงไม้เมอวันตกวันออกใต้ ๕๐ วา เมื่อโตเมอเหนือมี ๕๐ วามินนแต่

แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลจากสำเนาที่จัดเก็บโดย
 หอสมุดแห่งชาติรัชมิ่งคลาภิเชก เชียงใหม่

ประการหนึ่ง ยังมีผู้หนึ่งชื่อมังกดลดีดา มีศรัทธามาสร้างโรงอุโบสถการ
 หาดัง ๑ ยังคอยผู้เทพน ยังมีในคืนหนึ่ง เทวดาคนหนึ่งดังพรหม หอมัน
 หันนิมิตรณ หอมันมีใจชมชื่นยินดีมาว่าดังนี้ โรงอุโบสถการหาดังท่านมา
 สร้างมาปกในท้นบเท่าแต่หาดังนเนอ พระพุทธเจ้าทั้งหลายอันนิพพานไฟ
 แด้ว ย่อมมาตั้งอุโบสถถัดท้นชองค้แต่ว่าอัน มงคดลดีดาพันอยากมาหัน
 นิมิตรณแตวดนิน รุ่งเช้าจึงไปบอกแก่มหามงคดตราเจ้าไทย ๆ ได้ยินคำ
 อันนยนิติ จึงหือชาวเจ้าตนเต็มใจเอาราชครูเจ้าล่วนดอกไม้เป็นคั้นมาบุก
 อุโบสถหาดังนเด ในเมื่อพระอริยมะไตรยเจ้าบนั้นก็ยังจักได้บุกอุโบสถ
 ถัดท้นแต่ชเด เหตุตั้งอันผู้เทพนประเลวีรูเด พระพุทธเจ้าอันเกิดมา
 ในกัปอนันน์ ย่อมเสด็จมาสู่ดอยผู้เทพนชุนช้พระองค์แต่ ประการหนึ่งพระ
 เมืองแก้วแต่หือชาวเจ้าไฟเวียนหนึ่งล้อยังเมืองอางวะ แต่งราชทตไฟกับ
 ดวยชาวเจ้าทั้งหลายหันเด เมื่อนนชุนอางวะถามว่าดังนี้ ผู้เจ้าทั้งหลายยัง
 ได้ไฟไหวมหาธาตุเจ้าดอยผู้เทพนว่าอัน เมื่อนนอุปทตราชทกถ่าว่าผู้ชา
 ะทั้งหลายบไฟไหวแต่ว่าอัน ชุนอางวะว่าผู้เจ้าทั้งหลายนบุญน้อยนอว่าอัน
 เหตุใดแต่ว่าอันชะแท้แต่ ธาตุพระพุทธเจ้าทงมวณมีในทีใด อันเทวดา
 บัรักษานันจักไฟรวมในเจดีย์ดอยผู้เทพเจ้าหันก่อน ในเมื่อพันถวน ๕ บอร
 มวรแตวดังอัน จึงจักไปรวมกันในค้ำไม้มหาโพธิแต่ เหตุตั้งอันบุคคล
 ผู้ใดได้ไฟไหวพระมหาธาตุเจ้าดอยผู้เทพนนั้น เป็นดังได้ไหวตนพระพุทธเจ้า
 เมื่อยังชรมานดีหัดแต่ ประการหนึ่งแต่ยังมีสิ่งชราชาตน ๑ อยู่เมือง
 หงสาวดี ชาวเจ้าทั้งหลายทางเฮ่ากิตทางหงสาวดีกิต อันได้มา
 เขียงใหม่ท่านยอมถ่ามว่านิน ผู้เจ้าทั้งหลายยังไฟไหวมหาธาตุเจ้าผู้เทพ

บอว่าอันชาวเจ้าอันฝูงได้ไฟไหว้นักกล่าวว่ายูชากได้ไฟไหว้พระมหาธาตุเจ้า
 แดว่าอัน ที่นั้นพระสังฆราชคนนั้นมามีสังฆาภิเษกแล้วจรรกดี ก็ยอมเอา
 หือทานแก่ชาวเจ้าทั้งหลายฝูงนั้นชคนแล้ว พระสังฆราชจึงกล่าวแก่ชาวเจ้า
 ทั้งหลายว่าดังนี้ บัดเดยวันธาตุพระพุทธรเจ้าจักไฟรวมกันไนเจคียเจ้า
 ดุเทพนัฐพระองค์แล้วแล้วอัน เหตุคังอันคนแลเทวดาทงหลายอันได้
 ไฟไหว้พระมหาธาตุเจ้าแต่กระทำสักการบูชาเดมอคังได้ ไหว้พระพุทธรเจ้า
 เมื่อยังธรมานนคืดแล ยังมีผู้ ๑ ชื่อว่าหมื่นตามันนบ่หอนได้ ไหว้พระ
 มหาธาตุเจ้าดุเทพดักเถอ มันได้ ยนกำจาเหยียงนแห่งชาวเจ้าทงหลาย
 อันดูหงส์ว่าดีมาจันนั้น มันลวคมีบิตได้มันคียนคืดมากนค มันจึงถอดเอา
 คำข้อมือออกหือช่างคำคืดเปนจิงโกได้พระมหาธาตุเจ้าดุเทพแล้ว มันจึง
 บอกคำอันชาวเจ้าหงส์จาเถิงพระมหาธาตุเจ้าดุเทพ ก็กล่าวดักเสริญยกขอ
 ว่าประเสริฐนคืดหือปรากฏแก่คนทงหลายวันนเด เหตุคังอันบคคต
 หึงชายทงหลายฝูงได้ไฟไหว้นบเควพยำกระทำสักการบูชาด้วยมอดิบนิ้ว
 คืด เครื่องกริยามคืดว่าเข้าคอดคอกไมจันทนมคณคชของหอมทงหลายกค
 ด้วยเงินเดคาค่าเดือผ้าแกวเหวนชาน้ำโภชนอาหารทงหลายกค จงระนคเถิง
 คุณพระพุทธรเจ้าด้วยบทว่า ได้ ภควา อิติบี สัมมาสัมพุทโธ นเด
 ได้ใจไฟตงนใจ ๆ ออย่าว่าจักได้ปากจากบด้วยผู้ใดผู้หนึ่งดักคนยามเมื่อ
 ผงประทักษิณนนั้นเทือะ จักปรารถนาเหยียงใดกคีสมฤทธิชู้ประการชะเด
 อิติ พาสุเทวปพพตวชिरธาตุรูปโน นิฏฐิตอ กถาวค่านาน
 พระมหาธาตุเจ้าดุเทพเท่านกอนเด ๑

แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลจากสำเนาที่จัดเก็บโดย

หอสมุดแห่งชาติรัชมิ่งคลาสิกเฮก เชียงใหม่

ตำนานธรรมราชเกิดด้วยเชิงใหม่

ศรีสุวรรณดีจักกล่าวโบราณตำนานธรรมราชอันจักเกิด เมื่อตั้งพิณญ
 พระพุทธเจ้าเวียงธรรมานตั้งสอนดีคตโลก จรเดินถ้ำดับบ้านน้อยเมืองใหญ่
 ทั้งหลาย มาสอดคอดยอน ๑ ชื่อตักการบัพพต ไทยว่าคอดยทักการ พระกั
 มาสอดสวนแห่งชายเฒ่าแก่สองผิวเมีย ย่าสองเฒ่ามีศรีราชยินดีเอาแดง
 ๗ ถูกหือทานแก่พระพุทธเจ้า ว่าแดง ๗ ถูกนับปอดบับริสุทฺธิเหตุหนูกตกิน
 แดถูกแดหน้อย พระพุทธเจ้ากรับเอาฉนั้นแล้วพระพุทธเจ้าก็เยี่ยมหัวนอย
 หนึ่งหือปรากฏ มหาอานนทเจ้าเห็นจึงถามว่าข้าแห่งพระพุทธเจ้าเยี่ยมหัว
 เหตุไฉน พระพุทธเจ้าจึงกล่าวว่าคุณอานนทชายเฒ่าแก่ผู้ใด หือทาน
 แดงแก่ตถาคตฉนั้น มหิตตบรูสิผู้จักได้เป็นพระยาธรรมตน ๑ ชื่อ
 สุวณฺณธรรมราช จักรักษาล้านนาตถาคตได้พันปีอันถ้วน ๓ ยังบัพพัน
 อายุคนผู้หนึ่งบนชะแด เท่าว่าชายผู้ใดหือทานแดงบับริสุทฺธิ กับได้ย่าเงา
 พระตถาคต จักได้เกิดในตระกูลคำอันยอมจึงจักได้เป็นพระยาธรรมเมื่อคุณ
 ได้ ชื่อว่าสุวณฺณธรรมราชในฐานที่บนชะแด เมื่อพระยาธรรมบเกิดเถื่อนั้น
 เหตุทั้งหลายจักเกิดมีมากนัก คือออกกาบาตผีพุ่งไต้ปรากฏเห็นเป็นดังดาว
 ชิดไฟในอากาศบนชะแด ถัดนั้นชาวโกสัมพีแต่ทมิพทั้งหลายกำจัดล้าตนา
 ตถาคตเสียก่อนเมื่ออัน โกตาหัดจักเกิดฆ่าฟันกัน จักฆ่าท้าวพระยาเสียบน
 ชะแดเหตุดังอัน บุคคลอันมีฌญาอยู่อย่าประมาทเทื่อเถื่อนนั้นชาวโกสัมพี
 แดชาวทมิพทั้งหลายจักกำจัดล้าตนาตถาคตในเมืองหงสาวดี แล้วจักมา
 เถิงในตระกูลราชมเนต คือเมืองเชิงใหม่บนชะแดในกาลนั้นชบาปุกุหกทั้ง

บรู๊ยากย้ายเป้น ชุนหาโบราณบ่ได้ ปถมราชรุ่งเรืองอากาศท้าวพระยามา
 แต่ทิศทั้ง ๕ ได้ใจว่าส่มบัตคนมารบกััน โจรภัยทุพภิกขภัยมากนั้ บรู๊ตะ
 อายในชุกทา ชุกทกตักขาบทอนันัน พระยา ๒ คนรบกัน พระยาคน ๑
 มีตายคั่นจักร มีอิทธิฤทธิ์คน ๑ มีมือสั้นยาวกัันมัตนอังก่าน ขารบกัันไฟ
 มาทักโกดักกาญจนคีร์พระยาดายคั่นจักรแพ้แด พระยาดันก่านไฟชอดเมืองมัน
 รพตทงหลายตายมากนั้ เดือดกั้เหตเป้นดังกระแด้หน้าอนให้ดนนแด
 พระยาดายคั่นจักรปราบก่อนหากคนบาบได้แด แคนเขารบกัันมาได้ ๕ ปีชอด
 บยนนเคอนเจ็ดวันพุฒ พระยาอินทร์มาบอกหือเป้นโกดาทด ๑๕ วัน ก่อน
 นับแค้นไฟได้ ๗ วันเป้นอันธการมัตบ่ห็นพระอาทิตย์ ในวันถ้วน ๘ นัน
 พระยาอินทร์เบ้าหอยสังข์ยาว ๗ ศอกเอาผู้มับุญไปลู่ทุ่อย่าง ผู้ลือแต่ผู้ยกษ์
 ทงหลายได้พินบายเจ็ดร้อยมีมือถ้อยาวชุกคน พระยาอินทร์เอาช่างเผือก
 อุโบสถกัับพระยาร้อยเอ็ดมาอภิเศกโกดัมหาโพธิคัน ๑ โกดทุ่อย่าง ๓ พันวา
 เนรมิตรปราสาทคำแปดหมื่นสี่พันหลัง เอนางแก้วอุตตรกรูมาเป้นราชเทวี
 พระยาดายคั่นจักรเป้นทักษิณเส่นา พระยาดันก่านเป้นทุติยเส่นาปติมหา
 พุทธโฆสาเถรเจ้าเป้นประธานแก่พระสงฆเจ้าทงหลาย จักเด็กด้าสนา
 พระพุทธเจ้าบ้นชะแด สู้วันณมนั้ชาตุล้าตรดเค้จเท่านแด ๗ ตามผันตูกัน
 ธรรมราชจักเกิดในทุ่อย่างเมืองฝางพันแด ๗

จุดศักราชได้ ๘๒๖ ในปีกบสันเดือน ๘ เพ็ง พระยาอินทร์ หือวิสุ
 กั้มมเทวบุตรลงมาเนรมิตรคันศาลคัน ๑ ออกในเมืองอางวะในวัด พระยา
 ธรรมราชยามเข้ายามเดี่ยวนันตั้งประมาณศอกคืบ เถิงยามกองงายตั้ง

๕ ขน ๘ คอกใหญ่ ๘ กายอดออกสูงได้ ๕ คอก สูงเท่านั้นยอดคอกก็คด ถึง
 เดือน ๑ ก็คด พระสงฆ์เจ้ามาพร้อมกันทั้งคนมากนัก จึงชนคดดูเห็น
 หนึ่งคือชุกกับพระสงฆ์เจ้าพร้อมกันจึงคดคดดูเห็นหนึ่งคือชุกภาษาแด เป็น
 หนึ่งคือ โกลัมพิกหรือไฟแก่โกลัมพ เป็นหนึ่งคือเมืองใดก็หรือไฟเมืองนั้นชุก
 แห่งแด เป็นหนึ่งคือเมืองตานนาเชียงใหม่หรือเอามาทางของหุยแด ถึง
 เดือน ๑๑ คบเมื่อขุนเจ้าพาร หรือเอาใบคาदनกันมา ดวดหรือสงฆ์เจ้า
 เขียนได้บอกไม้ ไฟชุกบ้านชุกเมือง ตามถ้อยคำอันพระยาอินทร์บอกพบนั้น
 ชุกอันว่า ดูราหมณ์คนทั้งหลายจึงจำคำอันนี้ ก็กล่าวเป็นคาถาว่า อ อ
 ดิงว่าตุงทั้งหลายอยู่ เมืองฟ้าจากุมหาราชิกาตราบถึงคุดีตา ได้ยินภูมเทวดา
 ดั่งเสียงชนมาด้วยคำว่า อย์ โดโก วินสุตติ อิทํ ส่าณํ หนี อย์ ปาไป
 อิทํ กมฺมํ กโรติ อย์ โดโก วินสุตติ อย์ ราชา อตุณนาโม อตุณน รมณเณ
 ยุทธิ กโรติ ถึงนี้ใจ ๆ ชุกวันแด เทวดาทั้งหลายดั่งเสียงดืบ ๆ กันชนไฟ
 เืองพรหมโลก แดเทวดาทั้งหลายน้อยใจมากนัก เหตุเทวดโลกจักเปด่า
 เดี้ยแด ในปีกาศันเดือนวิสาขคือเดือน ๘ แห่ง เทวดาทั้งหลายมี
 อริยมตไตรยเจ้าเป็นประธาน มาไหว้พระเกสรจุฬามณีเจดีย์ เจ้ากุกอินทร์
 เป็นประธานแก่เทวดาทั้งหลาย ก็ไหว้อริยมตไตรยโพธิสัตว์เจ้าว่าดังนี้ มาริด
 คุกรเจ้ากุกตนหาทุกขบได้ ปางนี้เทวดโลกจักเปด่าเดี้ยแล้ว บดินท่านทั้งหลาย
 ในมนุสส์โลกโพ้นจักฆ่าพันกันมากนัก ชักบ่ออาจจะลงไฟลงได้แดงหา
 ท้าวพระยาได้ชะแด จักหรือชุกชุกอันคนทั้งหลายหรือกระทำบุญด้วยชอบ
 ธรรมเดหรือพ่าเพ็งในสวรรค์เทวดโลกดังฤาไดซา อริยมตไตรยเจ้าว่า คุกร

แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลจากสำเนาที่จัดเก็บโดย

หอสมุดแห่งชาติรัชมิ่งคลาสิกเฮก เชียงใหม่

มฆวาฬ เราทั้งหลายบ่อาจห้ามดังสัตว์ทั้งหลายได้แต่ เหตุสัตว์ทั้งหลายใจ
 บาปมากนักแต่ บัดนี้สาส์นพระเจ้าโคดมเจ้าหากตั้งไว้ในเมืองดังกล่าวนี้ แปร
 ไฟเรื่องที่โดนินชา กุอินทร์ก็กล่าวว่ว่าสาส์นพระเจ้าโคดมเจ้าไฟเรื่องในปัจจุบัน
 คนวบุรีเชียงใหม่บัดนี้แต่ อริยมะตโดยเจ้ากล่าวว่ว่า เทวโลกก็จักเปล่
 ่เสียจากเทวดาใหม่มนุสส์เมืองคนจักนิบหายแต่ คุกรมพระราชท่านจักตั้งบ่ได้
 จุงเขียนหนังสือไฟไว้ในมนุสส์โลกเมืองคนโพ้น เพื่อดั่งสอนฝูงคนตามอัน
 ควรเทื่อ อริยมะตโดยเจ้ากล่าวแทนนั้นแล้วหือคาถาอันนี้เป็นอักษร ๔ ตัว
 ว่า อ อ อ อ ดั่งนี้แล้ว ก็เมื่อคุสดีศาสดาวรรคเทวโลกแต่ ในเมื่ออริยมะตโดย
 เจ้าเมื่อแล้ว กุอินทร์จึงรำพึงสัตว์ทั้งหลายใจบาปนักมีบาปได้กระทำ
 แล้ว หันสัตว์ทั้งหลายตายไฟใหม่ ในนรกมากนัก หันท้าวพระยาเจ้าเสนา
 เจ้าหมีนเจ้าพนักแก้วทุกคน กระทำบาปมีปาณาติบาตเป็นต้น กระทำเบียด
 ในสาส์นมีกันว่าสังฆเภทมังสังฆี แด่ม้างส์ถูปรูปเจดีย์รูปพระเจ้าเด
 มหาโพธิ์องค์ก่อนนั้นศรัทธกรรม มีต้นว่าฆ่าพ่อฆ่าแม่ฆ่าอรหันตาคัมณ
 พรหมณต้นมศีลฝูงนี้ ตายก็ได้ไฟใหม่ ในอวิจันนรกมากนัก ฝูงบ่ตายเทื่อ
 ก็ฆ่าพนักกันมากนัก ในเมืองคนนคนใดกันแล้วจักพากันไฟตกอวิจันนรก
 แด่ห้องสาส์นมา้องกระทำผิดมากนัก ครุตายก่อนอยู่ถาดูกศิษย์ลูกศิษย์ตาย
 ก่อนอยู่ถาครุทีโกถนรกกมีแต่ พุทธสาส์นอันก็ถอยถ่อยลงแท้แต่ กุอินทร์
 บ่อาจจักตั้งห้ามได้แต่ นับแต่เป็นไฟได้ ๖๐ ปี คนทั้งหลายฝูงใจบาปจักถึง
 บกบาง คนทั้งหลายในเมืองใหญ่เมืองน้อยยังหดอยู่แต่ถ่อยถ่อยชระแต่
 เหตุดังอันนี้ทั้งหลายฝูงมีผญาอย่าได้ประมาท จุงเร่งกระทำบุญอย่าได้กระทำ

บาป บ่นานเท่าใดคนทั้งหลายจัก โทษฆ่าฟันกันมากนัก ตราบถึงปีกาเข้า
 ภูอินทร์จักลงมาสอนได้ชะแฉะ ภูเท่าแต่ก่อนคนทั้งหลายฝูงใจบุญจูงเร่งกระทำ
 บุญเทื่อะ พริกดำทำมดัดมพริก ฯ พริกไครนมประหนมบัวรด พริก
 ดมฺุทธโลมถ่าย ปถพุยา ทุมมราชา ภูวิสต์ติ คาถาพระราชมอຍใต้แห่ง
 ชาวใต้ปีมาอยู่หนองมวน ฯ

ศักราชได้ ๙๒๕ คั้ว อจวิย ๒๕ จำพวกจกมด้วยดำดับกัน เพ็ง
 ภูตามคาถาเนนมคธภาดาชาวดังกาแปงดงนี้ ยนิอามา อิดมีโยย ปวีติ
 อิกาเตล็กปกรูปเมวเด่มุมิ ปดิธิธิ ภู ปเทนิรูปภี ทูปาดี มนปฺุพเพชท์จ
 ดงนี้ แปดดวงได้กั่มถุกแด ไร่ทลั้ววิธตำนานนเดบเบิกเด็ดศักราช ๙๒๐
 พระยาไชยเสนตตบักดโกตังศักราชคั้ว ๑ ใหม่เดบ ปีเบิกเด็ดศักราช ๓๕๐
 เดือนวิสาขะเพ็ง ไทยกตยเมงวันพุมยามพาดต้นเข้า พระพุทฺธเจ้าเกิด
 เดบ ปีเมงเม้าศักราช ๓๖๙ เดือนวิสาขะเพ็งวันพุมไทยกตเม็ด พระเจ้าออก
 บวช ปีกาเด้าศักราช ๓๗๕ เดือนวิสาขะเพ็งวันพุมไทยกาบต้นพระเจ้าตรัด
 ดััพพัญญูเนนพระ ปีเมงไชศักราช ๕๐๙ เดือนลัคคฺุณเพ็งวันอาทิตย์ไทย
 กัดไช้พระเจ้านิพพาน เดือนอาถ่าพหปถมดังคายนารหันตา ๕๐๐ คน
 ปีรวายชง้าศักราช ๒๓๙ ด้าดนา ๑๐๐ วัลด้า ทุคตยดังคายนารหันตา ๗๐๐
 คน ปีกาบต้นศักราช ๖๐๕ ด้าดนา ๘๘๘ วัลด้าเดือนวิสาขะเพ็งยามพาด
 ต้นเข้าพระยาธรรมมาโล่กเกิด ปีกาบชง้าศักราช ๖๓๖ ด้าดนา ๒๑๘ วัลด้า
 เดือนวิสาขะเพ็งพระยาอโล่กปราบชุมพุทวูป ตติยดังคายนารหันตา
 พันตนเดบ ปีเบิกยี่ศักราช ๘๐๐ ด้าดนา ๓๘๒ วัลด้าพระยาตรีจกชุตคั้วปี
 กัดเม้า คังศักราชใหม่คั้ว ๑ ค้าดนา ๓๘๓ วัลด้าเดบ

แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลจากสำเนาที่จัดเก็บโดย

หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก เชียงใหม่

เถิงปักดเค็ดคักราช ๖๗ ศัวดาลันนา ๕๕ วัลลดา คีบีฏุกพุทธวจนขัน
 ไปตุลก พระยาอฎกเปนพระยาดังกา บีระวายใจคักราช ๑๑๗ ดาลันนา
 ๕๐๐ วัลลดา พระยามิตินทรกำมหนาคเด็นธรรมยุทท ๖ บีระวายตัน
 คักราช ๓๑๗ ดาลันนา ๗๐๐ วัลลดา มาโดยวตฤเกิดมั้นนี้ ฤษีสร้างเวียงหริ
 ฤษยไชย บีเบ็กเล็ดคักราช ๘๐๐ ศัวดาลันนา ๑๑๘๒ อนุททธรรมราช
 คัดเถิงปักดโกตังคักราช ๑ ศัวดาลันนา ๑๑๘๓ พระยาตาจวงเกิดโปลา
 บัดคิตอยทุง บีระวายใจคักราช ๕๑๓ ดาลันนา ๑๗๐๐ พุททโฆธาไฟลังกา
 ปักดโกตังคักราช ๖๐๑ ดาลันนา ๑๗๑๓ วัลลดา มังรายเกิดเมืองเงินยาง อายุ
 ๘๐ บีบีเต่าดี คักราช ๖๕๕ มังรายสร้างเวียงเชียงใหม่ บีบีปักคักราช
 ๘๗๖ ดาลันนา ๒๐๕๘ มังทราเกิด บีเบ็กชงำคักราช ๘๒๐ ดาลันนา ๒๑๐๒
 วัลลดา เลี้ยเวียงหัวทิ บีบีปักคักราช ๘๒๗ ดาลันนา ๒๑๐๘ วัลลดา
 เลี้ยเวียงถวน ๒ บีเบ็กคักราช ๘๓๐ ดาลันนา ๒๑๑๒ เลี้ยโยธิยาถวน ๒
 บีเบ็กยี คักราช ๘๔๐ ดาลันนา ๒๑๒๒ มหาเทวีจุก บีปักแม่คักราช ๑๔๑
 ดาลันนา ๒๑๒๓ วัลลดา มังรายขอมากินเมืองเชียงใหม่ บีปักคักราช ๘๔๒
 ดาลันนา ๒๑๒๔ ตักแตนตกเมืองเชียงใหม่ บีเต่าชงำคักราช ๘๔๔ ดาลันนา
 ๒๑๒๖ พระยาแล่นพาชาวเชียงใหม่เมื่ออยู่หงดา บีเบ็กเล็ดคักราช ๘๖๐
 ดาลันนา ๒๑๔๒ ศัวดินณมนัชาตุราชคัต เถิงปักดใจคักราชตั้งใหม่ ๑ ศัวด
 ดาลันนา ๒๑๔๓ แตนนไฟใต้ ๘๕๘ ปี เถิงบีระวายดี ดาลันนา ๓๐๐๐ วัลลดา
 แด บีเบ็กชงำคักราช ๘๖๐ ดาลันนา ๓๐๐๒ ทลุมุททเตเลยธรรมราชได้
 พระยาบั๊ดเด็นเปนพระยาธรรมคัต เถิงปักดเม็ดคักราชตั้งใหม่ ๑ ศัวดาลันนา
 ๓๐๐๓ วัลลดา แด แตนนไฟใต้ ๘๖๘ ปี ดาลันนา ๓๘๕๒ บีเบ็กเล็ดคักราช

๘๓๘ ล้านนา ๓๘๔๓ วัดถ้ำ ขวามาลัทธิธรรมราชตัด เถิงปักดโกศกักราช
 ใหม่ตัว ๑ ล้านนา ๓๘๔๔ วัดถ้ำแดง ปี่รวายดีศักราช ๘๕๘ ล้านนา ๔๘๐๐
 ตโยภอุบุปษนุติ ปี่เมิงโกศกักราช ๘๘๘ ล้านนา ๔๘๓๑ ข้างม้าตายมากนิก
 ปี่เบ็กโกศกักราช ๘๘๐ ล้านนา ๔๘๓๒ หาคคนตัดบได้แดง ปี่รวายโกศกักราช
 ๑๐๕๘ ล้านนาแทนแท้แดง ล้านนา ๒๐๐๐ วัดถ้ำมีอักษร & ตัวชื่อว่า
 วิดีสุธทาเป็นยุคมัตถงน แต่วัดถ้ำชุกยงมีอรหันตาชัณณาถวอนประกอบด้วยเต
 วิชชา ถพากัญญาพันหิวท่มตงนแต่ ตมาชียุกยงมีอรหันตาอันเป็นตุช
 วิปลัดถกแตพันถวน ๒ แต่ถัดชุกชวเจ้าแดงคนคฤหิษฐ์เทียรยอมชนชวาย
 วิชาคี่ดบชชาติ แต่พันถวน ๓ แต่ถัดชุกชวเจ้าแดงอุบาสกทั้งหลาย
 เทียรยอมชนชวายสุดเรียน พันถวน ๔ แต่ทานชุกชวเจ้าบตามวินยัดักขา
 บทพระเจ้า เทียรยอมหือไปบอกแก่อุบาสกอุบาสกิกาทงหลายหือได้คี่ด
 แต่ทานแต่ไฟบูชาแต่ไต้เต้เห็นอ แต่มีในเถรคาถาแต่ทานชุกชวเจ้า
 เมื่อพระเจ้ายังชรมานมาเมตคาลัศควเมืองเซียงรายมาบิณฑบาต้อออกช่าตงเขา
 พระยาดอยแซกเต้า ชาทัง ๒ ผิวเมียเขาเซานังกับหมากม่วงมาได้บาต
 พระเจ้า ๆ ก็รับเขานันแล้ว ชานันก็ยินดีจึงตงคำปราถนาว่า ด้วยเดช
 บุญเผื่อช่าไค หือทานน หือ หือช่าไคเกิดเป็นพระยาในบ้านในเมืองต
 นแดง พระเจ้ารำเพิงคห็นบุญถ่มภารมนยังจักเป็นในเมื่อภททกบอชันน มี
 ประมาณว่าได้ ๘๘ ทัดหัดตาย พระเจ้าจึงวาคนมิงตายก็จักได้ ไปเกิดใน
 เทวโลกก่อน คันจุกิจจากเทวโลกจักได้มาเกิดเขาปฏิถันริโอปาบัตติใน
 เค้าไม้ทั้น เมื่อล้านนาทุกถากคในพันถวน ๓ มีในปีกตโกศกักราชได้ ๘๐๐ ตัว

แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลจากสำเนาที่จัดเก็บโดย
 หอสมุดแห่งชาติรัชมิ่งคลาสิกเฮก เชียงใหม่

จักปรากฏได้ชื่อว่าดาวจง จะเปนพระยาในเมืองเงินยาง มีตุ๊กผู้ ๑ ชื่อ
 ว่าดาวพงกนเมืองลับกันไฟได้ชาวดาวดำคิมชื่อฉนน ดาวเล่า ดาวพอ ดาว
 จ้อ ดาวเล่า ดาวพรหม ดาวกับ ดาวกิน ดาวเกียง ดาวทั้ง ดาวชา ดาวตาว
 ดาวส้ม ดาวเจือง ดาวสาว ดาวเงิน ดาวคิม ดาวขุนพาน ดาวขุนเมง โอบ
 ปาติกมันได้เปนพระยา ในที่ชาวดาวมีประมาณ ๗ ที่ จักได้เปนมั่งราย
 ที่ถ้าดาวขุนเมงในระหว่างชาวดาวนี้ได้ ๓๐๐ ปีจึงเปนมั่งราย มาถึงท้าว
 ชายตายได้ ๒๕๕ ปี แต่ท้าวชายมีเมีย แต่มีภรรยาไฟถึงปีเต่าเต็ด ได้ยี่
 ลับปีแด

เขตต์วัดและที่กัลปนา

จุลศักราชได้ ๑๑๖๒ ตัว บัวออกสำกัมโพชณพิไลยไทยภาดำว่า
 ปีกัดสันเดือนผคคุณออก ๘ คำเม็งวันศุกร์ ไทยกาบชงำแฉ่นไซตุ่มชาตุ
 ชาตุเทพได้เมื่อ ตายแต่มีเขียนเอานำหนึ่งดินปักช่องต้องนำห้วยคอยอันเปน
 ที่พุทธสันตกท้าวพระยามหากษัตริย์ ดับลับมาแต่ก่อน กับด้วยนายขนาน
 นั้นกอันเปนหลานแห่งพระยาเจ้าผู้เถ่าว่าเขตต์วัดหนวันออกเอาดอง ๕ เปน
 แคน ต้องไฟบ้านป่าแดงไฟหน้าวัดป่าข้างสันคอยงามหัวสังวเถ่า ไปแฉ้ว
 ห้วยชายไฟกัวดอยเหล็กตงไฟแฉ้วแม่น้ำเหยะ วัดห้วยล่วนพิกชนไฟผา
 ดำเวียงตงไฟผากันงวเถ่า อันเด็กเปนรอยูเห็นอพงยังนั้นไฟเอานำแม่ทำ
 ช้างเปนแคน ชนไฟแฉ้วสันคอยลับแม่พานหน้าวัดเมืองหระนั้น เปนแคนน้ำ
 ไหลตงไฟ ทางวันตคเปนเขตต์เมืองน้ำไหลตงไฟทางแม่พานเปนเขตต์วัด

หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก
เชียงใหม่

๒๗

ไปตามฉันทัน ไผ่แผ้วกวัดออยแดนไต่ฉันทันไผ่แผ้วกวัด แม่บัวทางเหนือ เอา
คอง ๕ ชั้นไฟแจ่งหนองใหม่ คัดไปสับแม่ดงองคัตไผ่หาดันเหมือง หัว
ท่งข้างเคียนนนแล้ว ไต่ทางนั้นไผ่แผ้วฉันทันแม่ชววย ชั้นไฟตามฉันทันนั้นเรียวย
ไผ่แผ้วกวัดแม่บัวฉันทันแม่โนนนเด น้ำไหลไฟทางเหนือ เปนที่เหมืองน้ำไหล
ไฟทางใต้เปนที่วัดเด กอนหินหัดกพันเช่น เจ้าองค์กนเมืองไต่หยาดน้ำ
หมายทานไว้คราบเมียร ๕๐๐๐ วัดฉ่าแล้ว เหตุพระยาเจ้าพระยาวิฑวาคำกับ
ด้วยกัน ลวดข้าทานเปนเขตรวัดเขตรเมืองไว้ มีฉันทันเด ฯ

จุดศักราชได้ ๑๑๘๐ ตัวออกฉันทันกัม โพรณพิไลยในคิมหันตฤดูออกมาจะ
ดีวิฑวาระมาฉันทันกวัดไถง ไทยกาด่าว่าบ่เป็กใจเดือนแปดแรม ๑๕ คำ พร่าว่า
ไต่ฉันทันองคกรไทยกัตไซ ไต่ฉันทันชัตตฤกษ์ศัวฉันทัน ๓ ชื่อกิตติกา เทวดาปรากฏ
ในประศก ปลัดวิฑวาระฤกษ์กังามยามกัเด็มวันเมงกัหมตได้ วันไทยกัหมต
ปอดเปนฉันทันกวัดวันดี เหตุฉันทันหมายมีพระองค์คนเปนเจ้า ปั้นแห่ง
มหาอิสสรราชปเบ็งในวตนคิงฉ่าอภินวปรี ศรีศุภฤทธิพระนคร เชียงใหม่ราช
ธานันเปนเค้า เจ้ามหาอุปราชาเปนประธาน แดเจ้าพระยาราชวงศ์
แด่ฉันทันฉ่าควาษบุตร แด ๓๒ ขุนพร้อมเหนือฉันทันนามเจ้าชู้คน จึงจะพร้อมกั
ด้วยกันทานยังเขตรน้ำหนิงดินแถบใหม่ ที่เขตรหือเปนเขตรวัด ที่เขตร
เมืองหือเปนเขตรเมือง มีฉันทันแจ่งจิง แท้ดีหัดเด จุดศักราชได้ ๑๑๘๗ ตัว
บคิบเด้า เดือนเก้อออก ๑๐ คำ พร่าว่าไต่ฉันทันพฤหัดถ ได้รชนาเจ้าอารักษ์
ฉันทันลงมาฉันทันว่า ด้วยที่เดนดินที่พงยังมะเดฉาปน หากเปนที่เรเจ้าองค์
ทานฉันทัน เขาไต่อบหือเจ้าเหนือเมือง เจ้าราชวงศ์ได้เอาใจได้หือระวงรักษา
ไต่หมายไว้ มีฉันทันแจ่งจิงเด ฯ

แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลโดย
หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก เชียงใหม่

มหาวิทยาลัยสุโขทัยวิทยา
สุโขทัย

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลจากสำเนาที่จัดเก็บโดย
หอสมุดแห่งชาติรัชมังกลาภิเชก เชียงใหม่

แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลจากสำเนาที่จัดเก็บโดย
หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก เชียงใหม่

